TSKB Ekonomik Araştırmalar
ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr

Küresel risk iştahı karışık bir seyir izliyor

Küresel riskli varlıklara olan talep haftanın son gününde ayrışan performanslar sergilediler. ABD'de Mayıs ayında tüketici güven endeksi alt kırılımlarıyla birlikte genele yayılan bir düşüş gösterdi ve beklentilerin altında kaldı. Tüketicilerin 1 ve 5 yıllık enflasyon beklentilerindeki artış dikkat çekti. ABD, kuantum ve nükleer enerji teknolojileri ile insansız havacılık alanlarında faaliyet gösteren 37 Çin'li şirketi, ihracat kontrolleri uygulamak üzere yaptırım listesine aldığını duyurdu. ABD Merkez Bankası (Fed) üyesi Raphael Bostic, ekonominin bu yıl muhtemelen yavaşlayacağını ve zamanlamasının belirsiz olmasına rağmen Fed'in bu yıl faiz oranlarını düşürülebileceğine dair inancı olduğunu belirtti. Bu ortamda ABD 10 yıllık tahvil faizi 6 baz puan artışla %4,50, Almanya 10 yıllık tahvil faizi de 2 baz puan yükselişle %2,52 seviyesine geldi. Dolar endeksi %0,1 yükselirken, gelişmekte olan ekonomilerin para birimleri ortalamada %0,1 değer kaybetti. MSCI gelişmekte olan ekonomiler hisse senedi endeksi %0,8 yükselirken, MSCI dünya geneli hisse senedi endeksi %0,3 artış kaydetti. Brent tipi ham petrolün varil fiyatında %1,3, Avrupa için referans doğal gaz fiyatında da %1,7 düşüş gözlendi. Altının ons fiyatı %0,6 yükseldi ve Bitcoin %0,9 düşüşle 60 bin 479 dolardan kapandı.

Yurtiçinde finansal varlıklara yönelik risk iştahı Cuma günü karışık bir seyir izledi. TÜİK Mart ayı sanayi üretimi verileri ile iş gücü istatistiklerini yayımladı. Borsa İstanbul gösterge 100 ve 30 endeksleri Cuma gününü sırasıyla %0,5 ve %0,8 düşüşle kapattı. Ülke risk primi sınırlı yükselse de, TL cinsi tahvil faizlerinde düşüş görüldü. TL, dolar ve euro eşit ağırlıklı sepet kur karşısında %0,2 değer kaybetti.

Günlük Değişimler

Dolar/TL	32,20	▼ -0,1%	BİST 100	10.219	▼ -0,5%
TR 2Y	43,15	▼ -85 bp	TR 10Y	27,23	▼ -28 bp
DXY	105,3	▲ 0,1%	MSCI Dünya	3.420	▲ 0,3%
Altın (ons, $)	2.360	▲ 0,6%	ABD 10Y	4,50	▲ 6 bp
Brent (varil, $)	82,8	▼ -1,3%	TTF (MWh, €)	30,2	▼ -1,7%
Bitcoin ($)	60.479	▼ -0,9%	Karbon (ton, €)	71,9	▼ -1,8%

Döviz Kurlarında Günlük Hareket

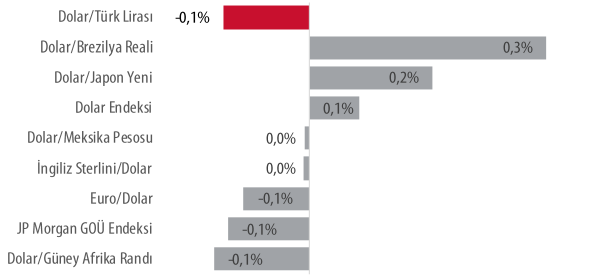

MSCI Endeksleri (Dolar bazlı, günlük değişim)

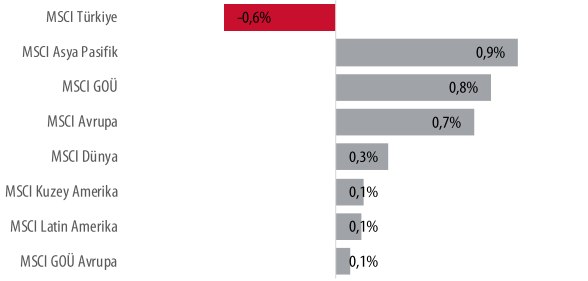

Günün Önemli Veri ve Gelişmeleri

Ülke	Veri / Gelişme	Dönem	Piy. Beklentisi	Önceki
Türkiye	Ödemeler Dengesi (milyar dolar)	Mart		-3,3
Türkiye	Perakende Satışlar (aylık değişim)	Mart		%3,5

Kaynak: Thomson Reuters, TSKB Ekonomik Araştırmalar

Makroekonomik Haber ve Veri Akışı

Yeni günde küresel risk iştahı karışık bir seyir izliyor. Çin'de hafta sonunda Nisan ayı enflasyon verileri açıklandı. Basında çıkan haberlere göre, Çin daha uzun vadeli tahvil ihracının ilk dilimine bu hafta başlayacak. Kaynaklara dayandırılan habere göre, Çin, Mayıs-Kasım ayları arasında 300 milyar yuanlık 20 yıl vadeli, 600 milyar yuanlık 30 yıl vadeli ve 100 milyar yuanlık 50 yıl vadeli tahvil ihraçları gerçekleştirecek. Bugün küresel tarafta makroekonomik veri akışı sakin. Yurtiçinde ise Mart ayı ödemeler dengesi verileri ile perakende satış ve ciro endeksleri yayımlanacak. Ayrıca Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz ve Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in kamuda tasarruf paketini açıklaması bekleniyor.

ABD'de Mayıs ayı ön hesaplamalarına göre Michigan Üniversitesi tüketici güven endeksi sert geriledi. Nisan ayında 77,2 olan ve Mayıs'ta 76,2 değerini alması beklenen endeks 67,4'e düştü. Bozulma hem beklentiler hem de mevcut durum alt endeksinde yaşanırken, hane halkının enflasyon öngörüleri de yükseliş kaydetti. Önceki anket döneminde % 3,2 olan 1 yıl sonrası için enflasyon tahmini %3,5'e, %3,0 olan 5 yıl sonrası için enflasyon beklentisi de %3,0'dan %3,1'e yükseldi.

Çin'in Nisan ayı enflasyonu karışık bir tablo çizdi. Mart'ta %0,1 olan ve Nisan'da %0,2'ye yükselmesi beklenen tüketici fiyat endeksi (TÜFE) yıllık enflasyonu %0,3'e çıktı. Üretici fiyat endeksi (ÜFE) yıllık enflasyonu ise -%2,8'den -%2,3'e yükseleceği beklentilerinin altında kalarak daha sınırlı bir toparlanmayla -%2,5 değerini aldı.

Sanayi üretimi Mart'ta hafif daraldı. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış verilere göre toplam sanayi üretimi aylık bazda %0,3 daralırken, takvim etkisinden arındırılmış verilere göre yıllık büyüme hızı Şubat'taki %11,2'den %4,3'e yavaşladı. Arındırılmamış verilere göre ise Mart'ta sanayi üretimi yıllık bazda sadece %0,6 büyüdü. Mart'ta gerek ana faaliyetlerde gerekse alt faaliyet kollarında ayrışmalar gözlendi. Momentum ve yayılım göstergeleri bir miktar zayıflasalar da üç aylık ortalamalar ilk çeyrekteki direnci teyit ettiler. Ocak-Mart döneminde mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış veriler sanayi üretiminde bir önceki çeyreğe göre %3,5 büyümeye işaret etti. Takvim etkisinden arındırılmış verilere göre, yıllık bazda büyüme hızı ise 2023 son çeyrekteki %2,3'ten %5,4'e hızlandı.

Mart ayında istihdamdaki artışla birlikte işsizlik oranı hafif geriledi. Mevsimsellikten arındırılmış verilere göre Şubat ayında %8,7 olan işsizlik oranı Mart'ta %8,6'ya indi. İstihdam aylık bazda 139 bin kişi artışla 32 milyon 588 bin, iş gücüne katılım da 121 bin artışla 35 milyon 645 bin kişiye yükseldi. Böylece işsiz sayısı aylık bazda 19 bin kişi azalışla 3 milyon 57 bin kişi oldu. Arındırılmamış verilere göre işsizlik oranı da yıllık bazda 1,5 yüzde puan gerileyerek %8,8'e indi. Geniş tanımlı işsizlik göstergelerinde genele yayılan düşüş bu ay yavaşlayarak da olsa devam etti. Detaylar istihdamın erkeklerde kadınlardan daha hızlı arttığını ortaya koydu. Genç kadın ve erkeklerde ise iş gücü göstergelerinde genele benzer bir tablo ortaya çıktı

Şirket ve Sektör Haberleri

VakıfBank, 361 milyon dolar ve 513 milyon euro olmak üzere toplam 915 milyon dolar tutarında sürdürülebilirlik temalı sendikasyon kredisi temin etti. 367 gün vadeli kredinin maliyeti dolar dilimi için SOFR + %2,50, euro dilimi için ise Euribor + %2,25 seviyesinde gerçekleşti.

Şirket ve Sektör Haberleri

Otomotiv Sanayii Derneği (OSD) Nisan ayı verilerini açıkladı. Buna göre, Nisan'da otomotiv ihracat adedi geçtiğimiz yılın aynı ayına göre %1,1 artarak 76.204 oldu. Otomotiv endüstrisinin ihracat tutarı bu dönemde yıllık %1,7 düştü ve 2,71 milyar dolara geriledi. Üretim adedi ise Nisan'da yıllık %13,2 düşerek 97.877 oldu. 3 aylık kümülatif veriler, Nisan ayı itibarıyla ihracat adedinde %3,1, üretim adedinde %0,1 artışa işaret ediyor.

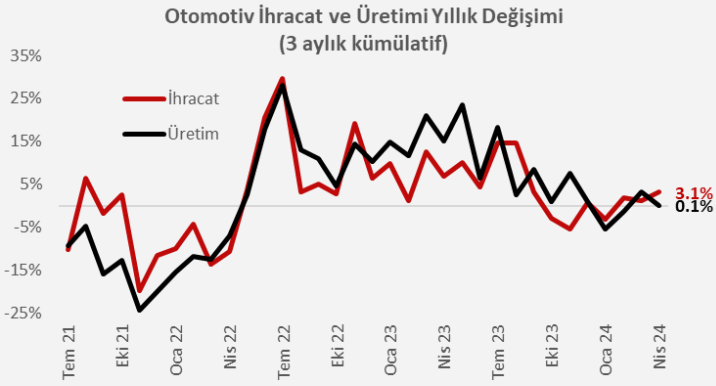

Kaynak: OSD, TSKB Ekonomik Araştırmalar

ABD basınında çıkan haberlere göre, ABD hükümeti Çin menşeli temiz enerji ürünlerine yönelik gümrük vergilerini artırmaya hazırlanıyor. Haberler, çalışmaların özellikle elektrikli araçlara odaklandığını işaret ederken, tarife oranının %25'ten %100 seviyelerine çıkmasının beklendiğini belirtiyor.

İnşaat maliyetleri Mart ayında aylık %2,11 artı. Bir önceki ay %70,05 ile son bir yılın en yüksek seviyesine ulaşan yıllık artış oranı bu ay %69,98 seviyesinde gerçekleşti. Malzeme endeksi yıllık %55,17 artarken işçilik endeksi %108,04 artış gösterdi.

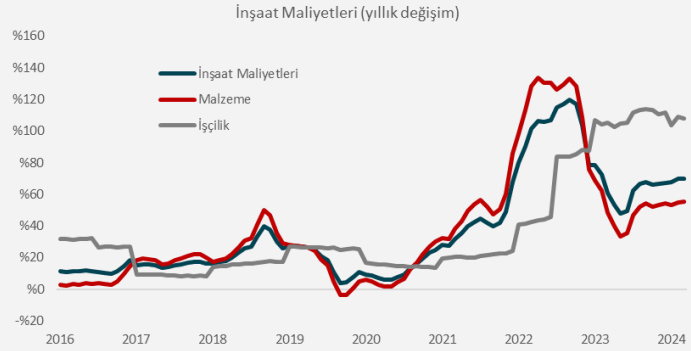

Kaynak: TÜİK, TSKB Ekonomik Araştırmalar

"Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Buna göre, Kıyı Kanunu'nda yapılan değişiklik ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından yenilenebilir enerji kaynak alanı olarak ilan edilen alanlarda imar planı yapılmaksızın yenilenebilir enerji üretim santrali yapabilmesine karar verilirken, yenilenebilir enerji yarışmalarında tavan fiyatın Türk Lirası üzerinden verilmesine ve güncellenmesine yönelik hüküm kaldırıldı. Ek olarak, 10 yıllık destek süresini dolduran lisanssız üretim tesislerine tavan fiyat olarak YEKDEM (Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizması) kapsamında ödenen tutar getirilirken, lisanslı tesis statüsü kazanmak isteyen tesislere EPDK (Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu) tarafından belirlenecek bir bedel ödeme yükümlülüğü getirildi.

Türkiye Doğal Gaz Dağıtıcıları Birliği (GAZBİR) 2023 Doğal Gaz Dağıtım Sektörü Raporu'nu yayımladı. Rapora göre 2023 yılında doğal gaz tüketimi 2022 yılına göre %6 azalarak 50 milyar metreküp seviyesine indi. GAZBİR tüketimin azalmasında 2023 yılının 2022'ye göre daha sıcak geçmesinin, elektrik üretiminde doğal gaz yerine alternatif enerji kaynaklarının kullanılmasının, sanayide doğal gaz tüketiminin azalmasının ve 11 ili etkileyen Kahramanmaraş depremlerinin etkisini vurguluyor. Buna göre raporda 2023 yılında konutlarda doğal gaz tüketimi 2022 yılına göre %6, doğal gaz ile elektrik üreten santrallerinin tüketiminin %4, sanayide ise doğal gaz tüketiminin %8 azaldığı belirtiliyor. Ek olarak GAZBİR, 2023 yılında doğal gaz dağıtım yatırımlarının 2022'deki 12 milyar Tl değerinden 17 milyar Tl'ye ulaştığını belirtiyor.

TCMB Faiz Koridoru

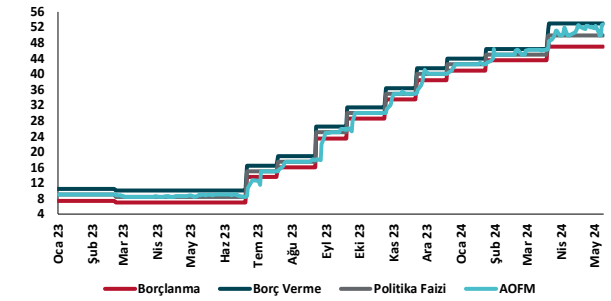

Hazine Tahvillerinde Getiri Eğrisi (%)

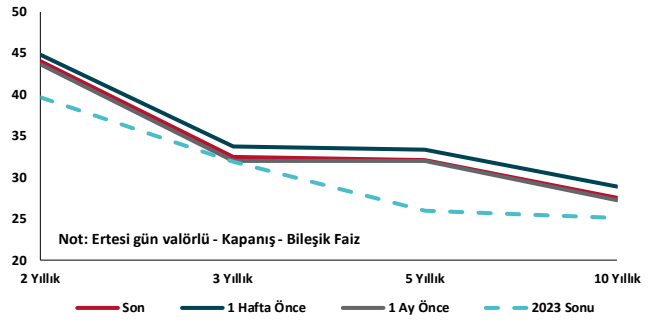

USD/GOÜ Para Birimleri (30/12/2022=100)

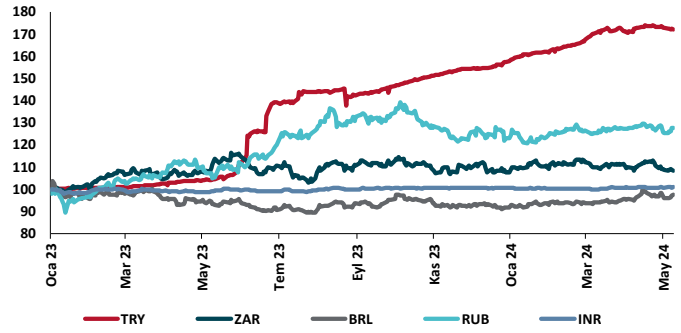

Ulusal Hisse Endeksleri (30/12/2022=100)

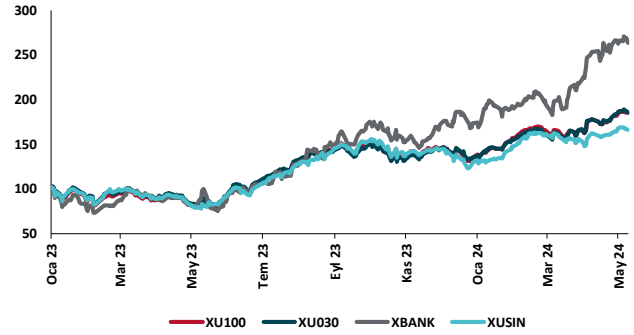

Türkiye'nin 5 Yıl Vadeli CDS Spreadi (baz puan)

Dolar Endeksi ve 10 yıllık ABD Hazine Tahvil Faizi

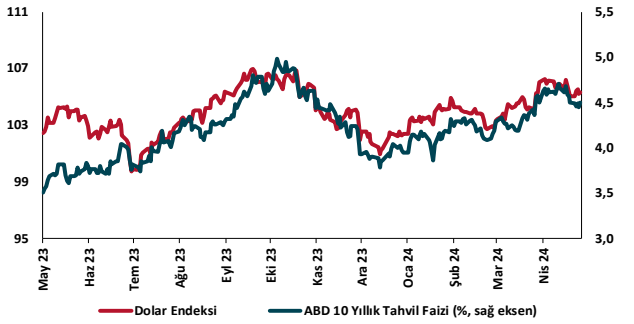

MSCI Hisse Endeksleri (30/12/2022=100)

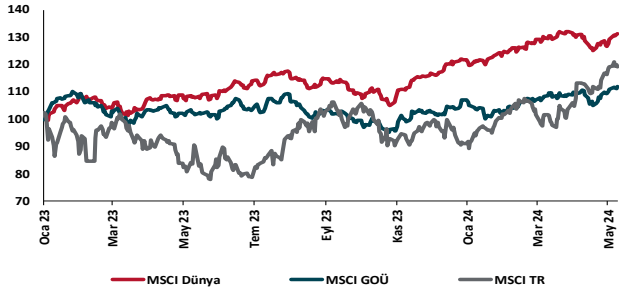

Küresel Gösterge Faizler (%)

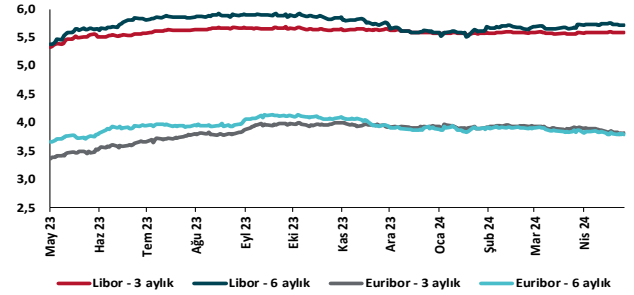

Kaynak: Thomson Reuters, TSKB Ekonomik Araştırmalar

Danışmanlık Hizmetleri

Ekonomik Araştırmalar

ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr

Meclisi Mebusan Cad. No 81

Fındıklı İstanbul 34427, Türkiye

tel: (90) 212 334 50 50 faks: (90) 212 334 52 34

2024 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişmenin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir.

Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler.

Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.